

8.8.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö

VN/25975/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista

1. Suomen Yrittäjien lausunto

Potilasasiamies on nimensä mukaisesti potilaan (eikä yrityksen) asiamies. Rooli on neuvova: Yhteydenoton tullessa yleensä arvioidaan, onko kyseessä potilasvahinko. Jos voi olla, ohjataan potilasta itseään tekemään jatkotoimia. Toisin kuin sosiaaliasiamies, potilasasiamies ei yleensä tee toimenpiteitä eikä toimeksiantoja potilaan puolesta.

Suomen Yrittäjät kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu lausuntonaan seuraavaa:

1.1. Edistääkö hallituksen esitysluonnos nykyistä paremmin potilaan sekä sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen asiakkaan oikeuksien ja oikeusturvan toteutumista?

Esitysluonnos ei edistä nykyistä paremmin potilaiden tai asiakkaiden oikeuksia ja oikeusturvaa.

1.2. Onko potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminta tarkoituksenmukaista järjestää jatkossa pääasiassa hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämänä? (2 ja 3 §)

Ei ole tarkoituksenmukaisinta. Potilasasiavastaavan tehtävän otto hyvinvointialueille olisi käytännössä markkinoilla tapahtuvan toiminnan sosiaalisointi. Yksityisten toimijoiden mahdollisuus saada itse nimetä oma potilasasiamies on arvo, jota kannattaa säilyttää. Jos mahdollisuus poistuu, potilasasiamies tulisi "viran puolesta" hyvinvointialueelta. On mahdollista ja todennäköistä, että yksityisiä toimijoita tulisi rasittamaan tästä uusi maksu. Maksun suuruuteen olisi vaikea vaikuttaa (viranomaismaksu), eikä potilasasiamiestoiminnan laadulla kilpailu olisi enää mahdollista.

Suomen Yrittäjät esittää, että yksityisille toimijoille jätetään mahdollisuus itse valita potilasasiavastaava - myös tuottaa ko. palvelut omana työnä kunhan riippumattomuus turvataan.

Yhteneväiset koulutusvaatimukset ja tilastointi- sekä raportointivaatimukset ovat hyväksyttäviä.

Potilasasiamiestehtävää ei pidä antaa hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueen järjestämänä potilasasiamies ei olisi uskottava puolustaja alueen oman palvelutuotannon potilaille. Lisäksi otettaisiin julkiseen haltuun yksityisten nyt hoitamia tehtäviä, joissa on ja toimii terve kilpailu eri potilasasiamiestoimijoiden kesken. Tämä olisi valtioneuvostoa sääntelynäkökulmasta hyvin kyseenalaista. Tehtävän valtiollistaminen on ideologisesti erittäin järeä ratkaisu.

Ehdotuksista hyväksyttävien on valtakunnallisen rekisterin perustaminen potilasasiamiehistä.

Jos on tarve koordinoitua lisäämällä parantaa nykytilan ongelmia, koordinoituvastuu tuli antaa valtiolle (STM / Valvira / Avi), ei alueille. Raportointia, koordinoitua, tai uusia mahdollisia pätevyys- tai koulutusvaatimuksia voidaan hyväksyä, jos niitä asetetaan enintään maltillisesti.

Suomen Yrittäjät ei kannata annettua esitystä sellaisenaan.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Harri Jaskari
Johtaja

Tanja Matikainen
Kunta- ja elinkeinoasioiden päällikkö